

بسم الله الرحمن الرحيم

جلالت مآب رییس جمهور

وزیران محترم، مقام های محترم خارجی

دهقانان سخت کوش

نمایندگان نهادهای شریک

و همکاران و خبرنگاران گرامی

السلام علیکم و رحمت الله و برکاته

تشریف آوری یکایک شما را به کنفرانس ملی ترویج، خیر مقدم عرض می دارم. خوش آمدید.

زراعت، مثل دیگر عرصه های علم و تکنولوژی، همواره به سوی نو شدن می رود. معرفی بذره های نو و ایجاد روش های تازه ی کشت و کار برای افزایش و بهتر شدن کیفیت حاصلات زراعتی، پروسس بهتر، بسته بندی خوب، یعنی از آماده سازی زمین و بذر تا فروش در بازار، مسایلی اند که همواره دستخوش تغییرات مثبت می شود.

امروز که در کنفرانس ملی ترویج حضور داریم، باید بگوییم که ما، به منظور رساندن معلومات تازه و ترویج مهارت ها و روش های جدید کشت و کار، بی هیچ محدودیتی کار کرده ایم که از مهم ترین آن ها ترویج مهارت ها و تجربه ها توسط نه روش برقی است. فراهم سازی تماس رایگان دهقانان به شماره ی 150 از هر کج و کنار کشور، باعث شده است که مشکل ده ها هزار دهقان در سراسر کشور عزیز ما حل می شود. این خدمات، ساحات و امن و ناامن را نمی شناسد و به صورت مساویانه و به اساس درخواست دهقانان، برای شان خدمت ارایه می کند. ما در وزارت زراعت، روی ترویج الکترونیک زراعت به صورت گسترده و همه جانبه تلاش کردیم و نتیجه ی آن، مجموعه ای از دست آوردها است که نه بخش دارد.

1. **د کروندگرو د اریکو مرکز Farmers call center:** دا مرکز د کروندگرو لپاره جور

شویدی. کروندگر کولای شی دی مرکز ته زنگ ووهی او د یاد مرکز له تخنیکي کار کوونکو نه په اړونده برخه کي معلومات تر لاسه کړي. د یادوني وړ ده چې د کروندگرو

لپاره له دی مرکز سره اړیکې په لومړي کال وړیا دی. او تر هغې وروسته به کروندگر کولای شي چې د کمو لگښتونو په بدل کې له یاد مرکز سره اړیکې و نیسي. له دی لارې کیدای شي چې هغو سیمو ته چې امنیت یې خوندي نه دی او کار کوونکي هلته په اسانه تگ راتگ نه شي کولای هم اړوند معلومات په اسانه او له ځنډ پرته ورسیري. کروندگر کولای شي چې ۱۵۰ شمیرې ته د زنگ وهلو له لارې له دی مرکز سره اړیکې ونیسي او اړونده مشوره تر لاسه کړي. د دی مرکز له لارې د اړتیا په صورت کې کولای شو چې کروندگرو ته په ډله ایز شکل لیکلي پیغامونه ولیرو او هغوی ته د ممکنه ستونزو د رامنځته کیدو د مخنیوي لپاره خبرداري او هدایت ورکړو. له دی لارې غریز پیغامونه هم کروندگرو ته لیرلای شو.

2. د ۴۳۲ **تکنالوژي خدمات 234 Technology**: دا د روشن مخابراتي شرکت او کرنې وزارت گډ نوښت دی چې له لارې یې کروندگر کولای شي د روشن تیلیفون له لارې یادي شمیرې ته زنگ ووهي او د ځینو نباتاتو (انگور، پنبه او غنم) په اړه د غریزو پیغامونو له لارې معلومات تر لاسه کړي. یاد غریز پیغامونه د کرنې وزارت د کارپوهانو له لوري د اړتیا په پام کې نیولو سره چمتو شويدي. دی خدماتو ته لاس رسی په هره میاشت کې ۵ ځله وړیا او تر هغې وروسته لگښت لري. هڅه کیري چې نور نباتات هم پکې علاوه کړای شي. د یادوني وړ ده چې له نورو شبکو سره خبرې روانې دي تر څو یاد خدمات د هغوی له لارې هم د لاس رسی وړ وگرځي.

3. **بڼوونیزې کرنیزې ویدیو گاني Ag Videos**: (لیدل باور کول دي). په دی برخه کې د بیلابیلو نباتاتو اړوند کرنیزو عملیو او نورو کړنو اړوند ویدیوگاني جوړي شويدي چې هره عملیه په کې قدم په قدم تشریح شويده. کروندگر کولای شي په اسانه ترې زده کړه وکړي. کروندگر د ویدیو له لارې د هیواد په هره برخه کې په اسانه زده کړه کولای شي او د زده کړې په برخه کې یوه اغیزناکه لاره ده. دی تر څنګ عملي ویدیوگاني کروندگرو ته د گرځنده پروجکټورونو له لارې په عملي بڼه وربنودل کیري.

4. **کرنې راډیو Ag Radio**: د کرنې د راډیو له لارې به اړینې خپرونې وړاندې کیري چې کروندگر کولای شي له دی راډیو خپل د اړتیا وړ مواد تر لاسه کړي. دا راډیو به په ژوندی بڼه د کرنې اړوند په بیلابیلو موضوعاتو معلومات، له کارپوهانو سره مرکي او خپرونې وړاندې کوي. دا راډیو به د هیواد په بیلابیلو برخو کې د اف ام په څپو د اوریدنې وړ وي. سربیره پر دی دا راډیو کیدای شي د کروندگرو د اړیکو له مرکز سره ونښلول شي تر څو هغه اړیکې چې د اړیکو له مرکز سره نیول کیري په ورته وخت کې په ژوندی بڼه د راډیو له څپو هم خپرې شي تر څو نور کروندگر هم یاد معلومات تر لاسه کړي.

5. **Green tablet**: د سروې او د معلوماتو د راټولولو، راپور ورکولو، د نباتي افاتو او امراضو د تشخیص په برخه کې ترې گټه اخیستل کیري. له دی وسیلې نه د ډیټا د کره توب لپاره هم د استفاده کیري.

6. **برېښنايي کتابتون Digital library**: په برېښنايي کتابخانه کې گڼ شمیر معتبر کتابونه په ملي او نړیوالو ژبو راټول شويدي چې د کرنې وزارت کارکوونکي، محصلین او نور ترې په اسانه استفاده کولای شي. په یاد کتابتون کې گڼ شمیر کتابونه په هارد بڼه شتون لري چې د یو سیستم له لارې د کتابونو اړوند معلومات او د ځانگړي کتاب پیدا کول اسانه شي. د دی تر څنګ کتابتون د www.aglibrary.gov.af انلاین وېبپاڼې له لارې هم د لاس رسی وړ دی

چې اکثره مواد يې د انلاين لوستني او ډاونلوډ لپاره چمتو دي. په همدې ډول کتابتون د مېابل اپليکشن له لارې هم په سافټ بڼه د لاس رسې وړ دی.

7. **د معلوماتو بانک Knowledge bank:** په دې انلاين پاڼه کې د کرنې د بيلابيلو برخو اړوند اړين معلومات راټول شويدي چې محصلين، د وزارت کارکوونکي او نور ترې په انلاين بڼه په اسانۍ استفاده کولای شي. په ياده وېبپاڼه کې د هوا حالت، د کرنيزو توکو ورځني نرخونه، د هيواد اړوند کرنيز زونونه او نور په نښه شويدي چې په کرڼه کې د ښکيلو کسانو لپاره د ډير زيات ارزښت وړ دي.

8. **مافوق ليسانس PGD:** په دې برخه کې د کرنې وزارت او نورو اړوندو برخو کارکوونکو د ظرفيت د لوړونې لپاره پروگرام په لاره اچول شويدي. د دې لپاره د هند هيواد د **MANAGE** انسټيټوت سره د وزارت له خوا يو تفاهم ليک لاسليک شويدي چې په نتيجه کې به يې د وزارت کارکوونکو، د پروژو کارکوونکي او ځيني نورو اړوندو ادارو کارکوونکو ته يو کلني مسلکي نده کړې (**PGD**) ورکول کيږي. د دې پروگرام لومړۍ ډله اوس مهال کرنيز ترويج مديريت (**agri extension management**) په دويم سمسټر کې دی چې خوا اوښا ۷۵ تنو په کې گډون کړيدی. د سيمسټر په اوږدو کې هندي استادان راځي او محصلينو ته زده کړې ورکوي او د ازموينو بهير هم د هندي استادانو له لورې تنظيميږي. د ترويج عمومي رياست اړتيا په کتو نور کورسونه هم وړانديز کوي چې وخت په وخت به دايرېږي.

9. **ټوټو جيو TOTO GEO:** په دې برخه کې اکثره هغه معلومات چې د کرنې لپاره اړين دي وړاندې کيږي. دا معلومات د يو نړيوال وېبسايت له لارې په بيلابيلو موضوعاتو وړاندې کيږي. د بيلگې په ډول د نباتي افاتو او ناروغيو، کرنيزو احصايو او ارقامو، خاورې، د هوا حالت، مالداري، نرخونو او نورو په اړه وړاندې کيږي. د دې برخې لپاره اړين مواد بايد د هيواد په رسمي ژبو (پښتو او دري) وژباړل شي تر څو دا خدمات د لاس رسې وړ وگرځي. دا کار ۶۵ سلنه مخته تللی دی.

همچنان در بخش‌های دیگر، کارهای زیر را انجام دادیم:

1- نه سال پیش، برنامه این بود که پنج باب مسلخ یا کشتارگاه حیوانات در شهرهای بزرگ افغانستان ساخته شود، ولی کار روی آن‌ها راکد بود. می‌خواهم خدمت‌تان مزده بدهم که در کنار افتتاح مسلخ ریش‌خور، تا پایان بهار جاری، مسلخ‌های شکرده، هرات و مزارشريف به بهره‌برداری سپرده شوند. این گام ارزنده‌ای برای بهبود و مصونیت استفاده از گوشت حیوانات و بهبود وضعیت شهری از موجودیت زباله‌های قصابی خواهد بود. همچنان کار جدی روی ایجاد مسلخ کندز، جریان دارد.

2- در یک‌سال اخیر، کار ساخت ۱۳ استیشن قرنطین یا آزمایشگاه‌های تثبیت کیفیت واردات و صادرات زراعتی را در بندرهای کشور تکمیل کردیم و فرایند تجهیز و مهارت‌سازی آن امسال تکمیل می‌شود.

3- در سال ۱۳۹۷ حدود ۳۵۰ ساختمان، شبکه، چاه و ذخیره‌ی آبیاری ساختیم و آبیاری مؤثر، باعث شد که با وجود خشک‌سالی برخی از حاصلات ما مانند برنج، میوه‌ی خشک و شماری دیگر از میوه‌ها، افزایش داشت.

4- در سال گذشته، ۴۰ هزار و ۵۰۰ جریب باغ ساختیم. این باغ‌ها هم‌چنانی که باعث جلوگیری از کشت کوکنار می‌شوند، زمین‌ها را برای افزایش حاصلات و درآمد دهقانان، سرسبزی و احیای جنگل‌ها فراهم می‌کنند.

5- در ۱۳۹۷، میزان تولید زعفران افغانستان به ۱۶ تن رسید و این افزایش فوق‌العاده‌ای را نسبت به طرح انکشاف پنج ساله‌ی زعفران، نشان می‌دهد.

6- توجه به پروژه‌های بزرگ، برنامه‌ریزی و آغاز کارهای ابتدایی این پروژه‌ها، امیدهای کلانی را در میان دهقانان به میان آورده است. قرارداد امکان‌سنجی، سروی و دیزاین و مطالعات اقتصادی-اجتماعی کانال خوش‌تپه با ظرفیت آبیاری بیش از ۲,۵ میلیون جریب زمین در ولایت‌های کندز، بلخ و جوزجان امضا و کارهای مطالعاتی آن آغاز شد. کار سروی بند موساقلعه و کانال زمین‌داور با ظرفیت آبیاری مجموعی بیش‌تر از ۲۰ هزار هکتار زمین آغاز گردید.

7- دیزاین پنج سلیو و یک ذخیره‌ی استراتژیک با ظرفیت ۱۹۰ هزار تن غله در ولایت‌های کابل، بغلان، بلخ، هرات، قندهار و بدخشان نهایی شد و مراحل تدارکاتی آن نیز آغاز شده است.

8- طرح ساخت ۱۲ سردخانه هر یک به ظرفیت نگهداری ۵۰۰ تن در ولایت‌های فراه، غزنی، لوگر، پکتیا، پروان، کاپیسا، تخار، فاریاب، میدان وردک و نیمروز و اعمار ۸ سردخانه تجارتي به ظرفیت نگهداری هر کدام پنج هزار تن میوه در ولایت‌های کابل، ننگرهار، هرات، بلخ، قندهار و کندز تکمیل شده و مراحل تدارکاتی آن در کمیته‌ی تدارکات جریبان دارد.

تیشو کلچر

برنامه‌ی میثاق تجارتي

توسعه‌ی باغداری

دورنمای رشد اقتصادی

ورایتی‌های جدید گندم

0- این تغییرات، بدون شک، بی‌اراده‌ی قاطع و بدون تلاش‌های پی‌گیر، به دست نمی‌آمد، واقعیت است این است که ما در کنار آغاز دوباره‌ی پروژه‌های راکد و شروع کار پروژه‌های نو، به شدت با فساد مبارزه کردیم و نهادهای موازی را ادغام ساختیم. در ۱۳۹۷ ما توانستیم ۷۵۰ میلیون افغانی را با تطبیق درست و بررسی‌های دقیق، صرفه‌جویی کنیم. ۱۵ کارمند مفسد را برکنار و به سارنوالی معرفی کردیم. هم‌چنان توانستیم ۲۶ شرکت جعل کار تخم‌های اصلاح شده را که در ارایه‌ی تخم‌های اصلاح شده جعل‌کاری و با زراعت افغانستان بازی می‌کردند، تشخیص و به سارنوالی معرفی کنیم.

0- هم‌چنان از مهم‌ترین دست‌آوردهای وزارت زراعت در سال گذشته، مهار اثرات ناگوار خشک‌سالی بود. ما توانستیم با تعدیل پروژه‌ها، با توزیع ۴۹ هزار تن خوراکه‌ی حیوانی به مالداران آسیب‌پذیر، از فاجعه‌ی مرگ و میر حیوانات جلوگیری کنیم. هم‌چنان برای جلوگیری از گرسنه‌گی ناشی از خشک‌سالی از مجموع ۲۶۷ هزار تن گندم ذخیره‌ی خود، ۱۹۰ هزار تن آن را به نیازمندان تحت مدیریت کمیته‌های اضطرار ولایتی توزیع کردیم.

اما در سال روان، قرار است این کارها را اجرا کنیم:

گسترش منابع طبیعی، تضمین‌کننده‌ی زراعت است، به همین خاطر، بیست هزار هکتار آبریزه و چهار هزار هکتار کشت‌زار نباتات طبی را احیا، ۳۰۰ هکتار ساحه‌ی کمربند سبز کابل را حفاظت و بیش از ۸,۴ میلیون نهال را برای سرسبزی، احیای جنگل‌های جلغوزه و چارمغز تهیه و غرس می‌کنیم. هم‌چنان ۲۰۰ جریب جنگل‌باغ را ایجاد و ۳۰۰ هکتار پسته‌زار را به منظور حفاظت و گسترش منابع طبیعی احیا، می‌کنیم

2- در بخش زیربناها، باید گفته شود که بدون ایجاد و تقویت زیربناها، چرخه‌ی اقتصاد زراعتی، پایدار نمی‌ماند. در ۱۹۸ تأسیس ۱۲ سردخانه به ظرفیت مجموعی شش هزار تن، سه سیلوی غله به ظرفیت مجموعی نه هزار تن و ساختن چهار مسلخ معیاری بزرگ در ولایت‌های کابل، بلخ و هرات، از برنامه‌های وزارت زراعت است.

3- پروسس بهتر، مارکیت بیش‌تر به میان می‌آورد: در ۱۳۹۸، به سرمایه‌گذارانی را که در بخش پروسس و ارزش‌افزایی محصولات زراعتی کار می‌کنند، کمک مالی و تخنیکی می‌کنیم.

4- در بخش آبیاری، چون آب کافی، اساس خودکفایی زراعتی است، در ۱۳۹۸، مطالعات امکان‌سنجی پروژه خوش‌تپه برای آبیاری ۵۰۰ هزار هکتار زمین، مطالعات امکان‌سنجی، سروی و دیزاین پروژه‌ی اندخوی برای آبیاری ۱۹۷ هزار هکتار زمین، سروی و دیزاین بند موسی‌قلعه و پروژه‌ی آبیاری زمین‌داور برای آبیاری ۲۶ هزار هکتار زمین آغاز شد، تکمیل می‌شود، تنظیم و اترشید در ولایت هرات و غرس پسته در ۳۰ هزار هکتار زمین، بازسازی و تنظیم سیستم‌های آبیاری و پایین‌دست بند سلما، بازسازی سیستم‌های آبیاری و اعمار پروژه‌های گبیونی در ۳۴ ولایت و آغاز کردن کاری کانال‌های پروژه‌ی کمال‌خان، از برنامه‌های اجرایشده ما است.

5- توسعه‌ی باغداری، ایجاد بدیل برای واردات است و ما در ۱۳۹۸ وزارت زراعت، ۳۰ هزار جریب باغ، یک‌هزار و ۵۰۰ هکتار پسته‌زار و ۴۰۰ کשמش‌خانه‌ی عصری، می‌سازیم.

6- حمایت از زنان زراعت‌پیشه و مالدار، برای قدرت‌نمایی زحمت‌کشان صورت می‌گیرد. به همین خاطر، در 1398، 200 سبزخانه‌ی کلان، ۲۰ هزار باغچه‌ی خانه‌گی و یک هزار و ۵۰۰ سبزخانه‌ی عادی دیگر را به زنان فقیر توزیع می‌کنیم.

هم‌چنان به ۱۰ هزار خانم بی‌بضاعت، بسته‌های مرغداری ۳۰ قطعه‌ای، به دو هزار خانم، مرغداری‌های ۱۰۰ قطعه‌ای و به ۳۵۰ خانم مرغداری‌های ۵۰۰ قطعه‌ای می‌سازیم.

به این باوریم که حمایت از زنان، چرخ فعال- ولی پنهان- نیروی کار را به رشد اقتصاد ملی می‌افزاید.

7- توسعه‌ی مالداري به رشد اقتصاد ملی می‌انجامد. ما در ۱۳۹۸، ۶۰ مرغداری ۵۰۰ قطعه‌ای، ۱۰ مرغداری ۱۰ هزار قطعه‌ای و ۶۰ ماهی‌پروری کلان را برای سرمایه‌گذاران بخش مالداري می‌سازیم و نیز سه دستگاه تولید چوپه‌ماهی را فعال می‌کنیم. هم‌چنان یک فابریکه‌ی بزرگ لبنیات را با ظرفیت پروسس روزانه‌ی ۳۰ هزار لیتر شیر، در کابل ایجاد می‌کنیم.

تزریق ۵,۵ میلیون دوز واکسین به حیوانات و راه‌اندازی کمپین‌های آگاهی‌دهی و دواپاشی در باره‌ی تب کانگو، از دیگر برنامه‌های ما در ۱۳۹۸ برای بهبود و توسعه‌ی مالداري است.

8- به هدف کمک به موقع به دهقانان، برای رشد محصولاتشان، در ۱۳۹۸، ما هشت میلیون دالر را به دهقانان و تجارت‌های کوچک، قرضه می‌دهیم. ۱۵ هزار تن تخم اصلاح‌شده را تولید و با ۲۰ هزار تن کود، به صورت

سب‌ساییدی به دهقانان در موقع کشت توزیع می‌کنیم. برای حمایت از دهقانان للمی‌کار، در زمان کشت، تراکتورهای رایگان را در اختیار آنان قرار می‌دهیم.

در آخر باید بگوییم که تمام این برنامه‌ها، به صورت جدی و پی‌گیر، به هدف رشد کمی و کیفی محصولات زراعتی، رفتن به سوی خودکفایی و افزایش صادرات صورت می‌گیرد. چنان‌که شاهدیم، برای اولین بار میزان صادرات کشورمان به یک میلیارد دالر در سال رسیده که بیش‌تر صادرات ما محصولات زراعتی است، بناً برای رشد اقتصاد ملی، بهترین راه، رشد زراعت است که ما تا پای جان برای آن تلاش و تقلا می‌کنیم.

به امید افغانستان آباد، آزاد، صادراتی و خودکفا